

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד...

פניני הלכה

נמצא בעמוד השלישי

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

וישיא משלו ויאמר נאם בלעם בנו בער ונאם הגבר שתם העיני: נאם שמעי

אמרי אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים: (כמדובר כד. ג-ד)

בתרגום יונתן מפרש פסוקים אלו בזה"ל: ונטל מתל נבותיה ואמר, אימר בלעם בר בעור ואימר גברא דיקיר מן אבוי דרויא סתימיא מה דאתכסי מן נבייא הוה מתגלי ליה, ועל דלא הוה גזיר נפיל על אנפוי עד זמן דשרי מלאכא לקיבליה: אימר דשמע מימר מן קדם אלהא חייא דחיויו מן קדם אל שדי הוה חמי, וכד בעי דמתגלי ליה הוה משתטח על אנפוי, ורויא סתימיא מה דאתכסי מן נבייא מתגלי ליה: ע"כ.

הרשעים כל כולם גאווה וזומרנות להראות לאחרים גדלותם ומעלתם, ולהבדיל אלף אלפי הבדלות הצדיקים מסתירים ידיעותיהם ומעלתם וכדברי התנא באבות (פ"ו מ"ט) כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע וכו'. וכבר אמרו החכמים על המתעסקים לעיני כל בקבלה מעשית, 'מי שיודע אינו מגלה, ומי שמגלה אינו יודע' והמבין הבין. עכ"ז כשראו הצדיקים צורך להראות גדלותם ומעלתם בכדי לחזק ולקרב אחרים לתורה, עשו זאת. וכמו שמובא בספר 'רבינו יחיא אלשיך' ב'מעשיהם של צדיקים' עמ' קצ"ו עליו בזה"ל:

"בשנות ילדותי, שח ת"ח ירושלמי, "הייתי מתפלל בביהכ"נ שם היה מתפלל מארי יחיא. תקופה קצרה זכינו לשמוע ממנו שיעורים בשעות הערב. באחד הימים לאחר שנסתיים השיעור, פנינו אליו, כדרכם של ילדים, בשוכבות מה ואמרנו לו, "מארי, כולנו יודעים כי בקי הנך בתנ"ך, אך אולי תראה לנו במה כוחך גדול יותר, תוכיח לנו עוד אלו דברים אתה יודע".

הוא ניסה להתחמק כמובן, אך משום מה העזנו פנים והפצרנו בו שוב ושוב, וכנראה היתה זו שעת רצון לפניו, והוא נעתר לבקשתנו המשוונה ושאל, "מישהו מכס יכול לומר את הפסוק, 'וידבר ה' אל משה לאמר' הפוך, מהסוף להתחלה". אחד הילדים ניסה, השני עזר לו, אך אף אחד לא הצליח לומר בצורה רהוטה מבלי להתבלבל. ומארי יחיא המשיך ואמר, "תפתחו באיזה פסוק שאתם רוצים, ואומר לכם אותו הפוך".

נטלנו חומש דברים, בחרנו בפסוק מסוים, ומארי החל קורא מילה במילה, מסוף הפסוק לתחילתו, המשיך בפסוק הקודם, ועבר הלאה בשטף, בקריאה רצופה בלא שום מחשבה, כמו קורא הוא מתוך הכתב בצורה פשוטה! עמדנו נפעמים לנוכח המחזה המדהים שנגלה לנגד עינינו.

ברם, הרגש הילדותי הוסיף להציק לנו, ואנו לא הרפינו ממנו, "תראה לנו עוד דבר שאנחנו לא יודעים עליך", ושוב היה צורך להפציר בו עד שנתרצה ואמר.

"מישהו מכס יכול לומר את הטעמים של הפסוק 'וידבר' וכו' בעל פה". זה היה כבר למעלה מכוחותינו, "מארכא, טפחא..." ושוב הוא אומר לנו, "תבחרו באיזה פסוק שאתם רוצים". בחרנו בפסוק מסוים, והוא החל לומר רק את הטעמים של כל תיבה, כאילו מסתכל הוא בפנים הספר, טעם אחר טעם ברציפות וברהיטות ללא מעצורים, עד שאמרנו לו, "די מארי זה מספיק לנו". "כשהייתי בצנעא בתימן", המשיך מארי וסיים את דבריו, "ידעתי הרבה יותר ממה שאני יודע עכשיו, כעת הנני כבר שוכח". וזה אמר רבינו, עוד קודם שקיבל את האירוע המוחי בערוב ימיו. ע"כ.

ובפרט בדורנו זה שיש שלא רק שאינם מכבדים כראוי אלא אף לועגים לק"ק יהדות תימן, וגורמים לצעירי הצאן להיות בושים לילך במנהגי אבותינו [ודוגמא לזה, עטיפת טלית בתפילת ליל שבת, פיאות 'סימנים', הגיית ח"ת ועא"ן]. וע"כ מחובת ההורים להיות הם עצמם גאים בזכותם ובמעלתם שזכו להיות נצר לעדה קדושה ומפוארה, ועי"ז לא יהיו ילדיהם בושים אלא אדרבה היו מקיימים בעצמם (דברי הימים ב' י"ז ה) 'ויגבה לבו בדרכי ה', וה' הטוב יסייעם על מעשי רצונו.

יתגדך משפע בריכה העליונה, האישי היקר במעלה, אשר ידיו רב לו בהרמת קרנה של תורה, ובפרט מחזק מסורת אבותינו הנצמנה, ה"ה שגב מחפוד היי, יאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, בגריאות איתנה ושמחה של תורה מאירה על פנים, וכל זרעו ילכו בדרך אבותינו הקדושים, צדיקים ישרים וברים

מחידושי רבותינו

כי כבד אכבדך מאד (במדבר כב. יז)

(נפלאות מתורתך' למרן הגר"י רצאבי שליט"א)

א) יותר ממה שהיית נוטל לשעבר (מסיחון לקלל את מואב. מהרז"ו) אני נותן לך, הכי איתא בתנחומא ובמדרש רבה ובפירוש רש"י:

וזה נלמד מתשובת בלעם על דבריו (כדלקמן פסוק י"ח) אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף

וזהב, שמע מינה שבלק אמר לו לכבדו בממון, וכמו שכתב הראב"ע, וכן הרד"ל בחידושו על מדרש רבה שם אות כ"ז. ולשון כבד אכבדך, היינו ממון עצום ורב, כמו שמצינו בפרשת ויצא גבי לבן ויעקב, ומאשר לאבינו עשה את כל "הכבוד" הזה (בראשית ל"א, א') וכדאיתא נמי התם במדרש רבה ובתנחומא, אין כבוד אלא כסף וזהב, שנאמר (נחום ב', ט') בוזו כסף בוזו זהב ואין קצה לתכונה, כבוד מכל כלי חמדה ע"כ. וקרוב לזה מצינו לגבי מה שאמר מנוח למלאך כי יבוא דברך וכבדונך (שופטים י"ג, י"ז), שפירשו במדרש רבה פרשת נשא, ניתן לך דורון ומנחה, כמ"ש כי כבד אכבדך יעו"ש. וכן (ישעיה ס"ו, י"ב) הנני נוטה אליה כנהר שלום וגו' "כבוד" גוים וינקתם, וכדלהלן בהפטרות שבת וראש חודש על פסוק כנהר שלום ד"ה והמפרשים:

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

והטעם שנקרא כך, פירש הרשב"ם בפרשת ויצא שם מפני שהממון כבד, כמ"ש ואברם כבד מאד במקנה בכסף ובוהב (בראשית י"ג, ב'). ועוד יש לפרש שהיא מלה מושאלת, מפני שבעל הממון בניאדם מכבדים אותו ואכן צריך לכבדו, כדאיתא בעירובין דף פו. שרבי ר' עקיבא היו מכבדים עשירים, ועיין באיגרת הרמב"ן, ובפתח עינים על מסכת עירובין שם, ובפלא יועץ ע' אהבת לומדי תורה וע' תלמידי חכמים, ובמ"ש בס"ד בשלחן ערוך המקוצר סימן מ"ח הלכות דעות ומדות סעיף ג'. אלא אם כן עשירים העושים רעה או הגרועים שבמהרה יפולו, כמו שהובא ביד אפרים יורה דעה סימן ס"ח סעיף י"א, ופתחי תשובה סימן ס"ט ס"ק י"ג ושאר אחרונים. וזהו שכתב כמרפא לשון שם, שנקרא הממון והעושר כבוד בכ"מ וראשי תיבות בכימה מקומות. יב"ן, מפני שהכבוד דבק בו יעו"ש, ובמה שכתב עוד במחברת הכללים אות ז'. וע"ע במדרש שכל טוב, ובדברי אליהו להגר"א:

ומצינו שהקיש אותם הכתוב בהדיא, שנאמר (תהלים מ"ט, י"ז) אל תירא כי יעשיר איש, כי ירבה "כבוד" ביתו וגו', לא ירד אחריו "כבודו". ועיין עוד מנורת המאור שלהי פרק רע"ח, ובעץ חיים למהר"ץ דף כ"ג ע"ב לגבי הפסוק (דברי הימים א' כ"ט, י"ב) והעושר והכבוד מלפניך:

ב) ועל דרך זה פירש אדוני אבי מו"ר הרנב"ן זצ"ל מה שרבים אצלינו נוהגים להוסיף עליפה בהרחמן שבברכת המזון, "הרחמן יסמיכנו על הכבוד", אחרי הרחמן יפרנסנו בכבוד. וכן נדפס מקרוב בכמה סידורים. ונוסחא זו מצאתיה בכמה תכאליל ישנות כת"י, וכן נדפס בסידור נוסח פרס הקדום דף רט"ו, וגם בסידור כמנהג עדן:

אבל אין ידוע ולא נמצא על זה פירוש מקובל. ויש בזמנינו שביארוהו בדרך מורה, דקאי על בית הכסא, שהוא נקרא בית "הכבוד", לפי שבזמן חז"ל היו עושים אותו על פני השדה כידוע בתלמוד בכמה דוכתי, ואמר רבי יוסי בשבת דף כה: איזהו עשיר, כל שיש לו בית הכסא "סמוך" לשולחנו. ברם לענ"ד זה לא יתכן, הן מצד הלשון, והן מאחר שבמציאות גם בתימן היה בית הכסא בבתיים עצמם כבזמנינו כאן, או עכ"פ סמוך להם ממש, ולא כבזמן חז"ל ובמקומם, וכמ"ש בס"ד במענה לשון סדר ברכת המזון יעו"ש. ואך כיון שנוסח זה נמצא כבר גם בסידור פרס הקדום כדלעיל ד"ה ועל-דרך, אולי יד הדוחה והדוחק נטויה לומר שנקבע אז בבבל בזמן חז"ל, ופרס סמוכה לבבל, ומהם נתקבל גם אלינו, והמשיכו לאמרו מבלי שימת-לב. ולא נהירא:

ברם אאמו"ר פירש באופן נפלא ופשוט דהיינו עושר, כלשון הפסוק את כל הכבוד הזה הנז"ל. והיינו כי אחרי שביקשנו הרחמן יפרנסנו בכבוד, מצרפים אנו לה בקשה דומה, כלומר כיצד יפרנסנו בכבוד וכפשוטו, ע"י שיסמיכנו וישעינו הרחמן על העושר. וזה לשון תשובתו אלי מיום רביעי י' מרחשון ה'תשנ"ג, שלו' וברכה וטובה, מדגול מרבבה וכו'. מה ששאלת וכו' לענ"ד נראה כי אחרי שאומרים בקשת יפרנסנו בכבוד, מסמיכים לה בקשה דומה, כעין חומה. וכוונתם לומר כי באיזו צורה נזכה להתפרנס בכבוד, כי אם על-ידי שיסמיכנו הרחמן על הכבוד שהוא העושר, מלשון ומאשר לאבינו עשה את כל הכבוד הזה. כי שתי בקשות אלו מקבילות זו לזו ומשלימות זו את זו עכ"ל תשובתו:

ומצאתי סגנון הלשון "סמוך", משמש לגבי פרנסה, והוא בכד הקמח לרבינו בחיי (עניין פרנסה דף ש"ה) וז"ל, פעמים שיתמוטט אדם בפרנסתו מפני חטאו. אבל הצדיק הגמור, לא יתמוטט לעולם בפרנסתו, כעניין שכתוב ולא ראיתי צדיק נעזב וגו' (תהלים ל"ז, כ"ה) כלומר ולא ראיתי שהיה "סמוך" והוא צדיק לא יהיה נעזב לעולם ולא יתמוטט. אבל מי שלא היה "סמוך" מעולם, כגון רבי חנינא בן דוסא וחבריו, לא יקרא נעזב, ואינו נכלל בדרך הזה ע"כ. ומכאן סעד לפירושו של אאמו"ר זצ"ל. ונראה שהוא מלשון הכתוב (בראשית כ"ז, ל"ז) ודגן ותירוש סמכתי, ומתרגמינן ובעבור ובחמר סעדתי:

וקרוב לזה מצינו (ישעיה ג', א') כל משען לחם וכל משען מים, ופירש הרד"ק כי המאכל והמשתה הם משען גוף האדם וחיותו, וככתוב בתוכחה (ויקרא כ"ו, כ"ז) ועיין בדברינו שם) בשברי לחם מטה לחם, כשם שנשען אדם על המטה, כך נשען על מאכל ומשתה ע"כ. ובעין זה דרשו רז"ל בסנהדרין דף קי. על פסוק ואת כל היקום אשר ברגליהם (דברים י"א, ו') זה ממנו שלאדם

פתרונות לפרשת 'חקת'
אחודה חידה! העמלקי ששינו לשונם אך
לא מלבושם.
הזוכה בהגרלה: ישי אגסי.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

אזורה חיה!
היא שלישית מבין העשרה
אשר בין חמה ללבנה
נמר עליה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

לעילוי נשמת סעדיה בן מנצור ז"ל, רפאל בן סעדיה ז"ל,
עודד בן צדוק ז"ל, משה בן סעדיה ז"ל, רדה בת עווד ע"ה,
תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

שמעמידו על רגליו. ועיין עוד מ"ש בס"ד בעיני יצחק על שלחן ערוך המקוצר יורה דעה הלכות לימוד תשב"ר סימן קס"א אות כ' ד"ה וזה:

ג) ואונקלוס הגם ששם גבי לבן תרגם ית כל "נכסיא" האלין, כאן גבי בלק תרגם יקרא איקרינך, הרי שסובר שהוא כפשוט לשון כבוד, וכמו כבוד את אביך (שמות כ', י"ב) יקר ית אבוך. וע"ע מ"ש בס"ד בטופס כתובות שער תיקון הכתובה אות ח' דף ל"ד על גירסתינו בכתובה, אפ"ל "ואייקר" ואסובר. וכן מתבאר מתפסיר רס"ג שחילק ביניהם כמו אונקלוס: וכך נראה מאבות דר' נתן נוסח שני פרק ל"ד, כל המקלל את חבירו לשם שמים, סופו לצאת ממנו בכבוד וכו'. המכבד את חבירו שלא לשם שמים, סופו לצאת ממנו בקלון. שכן אתה מוצא בבלק שנאמר וכו' כי כבוד אכבדך וכו' יעו"ש. ומשמע כן מן האמור שם בפרק כ"ג כי הגם שאמר בלק כי כבוד אכבדך מאד, לא קיים, ומה שנאמר (לקמן פסוק מ') ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם וגו', לא זבח אלא מן הסכופים (דהיינו הכחושים) ולא את כולם רק את הירך שלבקר ושלצאן יעו"ש ובמדרש הגדול, ובס"ד נעתיק דבריהם לקמן בפרשתנו על פסוק ויזבח בלק בקר וצאן וגו'. ובתנחומא ובמדרש אגדה איתא ששילח לו רק בקר אחד וצאן אחד בלבד, וכ"ה בפירוש רש"י. וזה דלא כאונקלוס שתרגם בלשון רבים "תורין" ועו, והוא כמו שפירש רש"י על פסוק (בראשית ל"ב, ה) ויהי לי שור וחמור, ועיין בדברינו להלן פרשת עקב על פסוק כל המצוה: ולפי דבריהם צריך לומר כי מה שהשיב בלעם אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב, הוא מפני מה שהוסיף בלק ואמר וכל אשר תאמר אלי אעשה, שבוה נכלל שיקיים כל מה שידרוש ממנו. ואף אם תמצוי לומר כי בלק לא נתכוון לזה, מכל מקום בלעם לפי שהיתה נפשו רחבה כמ"ש חז"ל (עיין בדברינו לקמן על פסוק אם יתן לי וגו') הבין מה שחפץ להבין.

מהליכות אבותינו

וענותך תרבני

בשו"ת הרש"ז לאחר שמנה יחסי אבותינו בעמ' שפ"ה כתב בזה"ל: שמות אלו יסודם בהררי קודש, אציין כאן שאפילו בדרכנו לאיזה מקום מדי פעם בפעם, דרכו של אבא ז"ל תמיד מלווה בדברי תורה או סיפורים הסטוריים, הקולחים מפיו בשטף רב. כ"כ הסביר לי שיש במשפחתנו חלקים נוספים כגון, בני מוסא זכריא, בני עואץ זכריא, בני סאלם זכריא, בני צאלח זכריא, וכל מה שנמסר לי הוא אך ורק שושלת יוחסין של אבא בלבד, ואין זה כולל את כל המשפחה כולה. וכן יש לשים לב שלא נהגו לקרוא בתואר הרב אלא מורי, פשוטו כמשמעו, וגם בזה היה שם זה צורם באזניהם.

שמעתי ספור על כבוד מהרי"ץ, כשעבר בשוק שמע מישהוא קורא לו 'מורי יחיא, מורי יחיא! הביט שמאלה וימינה והנה איש רודף אחריו וצועק 'מורי מורי'. עמד עם שני תלמידיו עד שהגיע אותו איש אליו, וביקש ממנו לבוא לשחוט לו לסעודת מילה. אך מהרי"ץ שאל אותו, אתה אוהב אותי יותר מאבי ואמי?! הלה תמה על השאלה וענה לו, כבוד מורי אני לא מבין, אביך ואמך הזמינו אותך לפני, אז תשחט להם ואח"כ תבוא אלי בבקשה. מהרי"ץ ענה לו, אבי ואמי אינם צריכים שוחט, אבל מעולם אבי לא קרא לי בשם 'מורי', רק 'יחיא', ואתה נראה לי שגילית כביכול חיבה יתרה מהם! הנלמד מזה שלא היו מתייהרים ולא מתפארים לא בתורתם ולא במעשיהם הטובים מי יתן וזכותם תעמוד לנו ולכל ישראל אמן. עכ"ל.

פניני הלכה

אופן קביעת המזווה

מתוך שע"ה למרן הגר"י רצאבי שליט"א, יו"ד סי' קס"ז הי"א המזווה צריכה להיות זקופה דוקא, דהיינו להעמידה ישר כשארכה לאורך מזוזת הפתח, לדעת רש"י ורבינו הרמב"ם ומרן השלחן ערוך וסימן רפ"ו סעיף ו' וסיעתם. וכן הוא מנהגינו. אך לדעת רבינו תם וסיעתו צריך להשכיבה דוקא, דהיינו שארכה יהא לרוחב מזוזת הפתח. לפיכך נהגו האשכנזים להניחה בשיפוע ובאלכסון, כדי לצאת ידי שניהם, וכתב הרמ"א [בהגהתו שם] שכן ראוי לכל לנהוג. אבל מדברי מהרי"ץ וכמה פוסקים מתבאר שאדרבה באופן זה לא יצאו ידי חובה לכולי עלמא. הלכך אין לזוז ממנהגינו לקבעה זקופה ביושר ושולי המעיל סימן ג' אות נ"ב. ושם כתבתי דאפשר שזוהי דעת הגר"א דבאלכסון אינו יוצא ידי חובתו לכל הדעות, ושזכורני שראיתי כן בשם החזו"א יעו"ש. ועכשיו מצאתי כן בספר ארחות רבינו בעל קהילות יעקב ח"א דף שע"ח אות כ"ז (וכן בחלק ג' דף קע"ו אות ל"ז) שהחזו"א אמר שיש לקבעה משהו באלכסון, כי העיקר כפסק הגר"א שצריכה להיות זקופה מעומד, רק כדי לא לשנות ממנהג העולם שקובעים באלכסון יקבענה משהו באלכסון. והעושים באלכסון אינם יוצאים לא שיטת רבי תם ולא שיטת רש"י, דפשרה זו אין לה מקור, אבל משהו באלכסון עדיין מעומד מיקרי יעו"ש. ומה שהצריך לקבעה משהו באלכסון, אינו אלא משום מנהג העולם אצלם שהם בני אשכנז, משא"כ אנן בדידן. וע"ע בדברינו לעיל חלק א"ח הלכות נשיאת כפים סימן כ' הערה כ"ה ד"ה והנה. והוא הדין לספר תורה בהיכל קדשו שמנהגינו להניחו בזקיפה (וכדלעיל סימן כ"ב סעיף ל"ז), וכן הפרשיות שבבתי התפילין, דהא בהא תליא כמבואר במפרשים ובדברינו בשולי המעיל המשך בעמוד האחרון

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיא נהרי ע"ה, שושנה בת יחיא ראיבי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב חיים בן שלום מוזגמי זצ"ל כתב חיבור העוסק בפירוש וטעמים לחומש בראשית בשם 'ליקוטי שושנים אמרים. תנצב"ה.

לרפואת סעדיה עדי בן שלום צובירי בשכחע"י

תפארת בנים

מעמד מרומם ומרגש!

כמידי שנה בשנה, עלו תלמידי מכינה בי לחצר הקודש של מרן נשיא המוסדות הגאון הגדול רבי יצחק רצאבי שליט"א לענגו בלימודם ולהתברך מפיו ולקבל מידי הקדושות את הסידור עם מכואט (אצבע). מעמד שלא ישכח לעולם

התודה...

הברכה...

לאיש היקר במעלה, צנוע ונחבא, דואג מאנד לת"ת בחפץ לב ובשמחה, עושה ושוב עושה ללא כל טובת הנאה, ידיעו אהוב למקום ואהוב לבריות הי"ה אורי עוז ארי יצ"ו יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבו לטובה, ויאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בגעמים, בגריאות איתנה ונהורא מעליא דשנים ורעננים. ויראה כל זרעו צדיקים וישרים, ממזכי הרבים, אכ"ר

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

שם. וע"ע לעיל הלכות ספרי קודש סימן קס"ו הערה כ"ח ד"ה ולא. ואם הניחה באלכסון, פשוט שצריך להסירה ולקבעה בזקיפה, אך לא יברך שוב, דספק ברכות להקל. ועיין לעיל סעיף ח', ולקמן סעיף י"ג. ולפי זה צריך לכוון שיהא "שמע" דהיינו סוף הגלילה, לצד חוץ הבית ושם סעיף ו'. משא"כ לדעת רבי תם ששמע צריך להיות לצד פנים הבית, והשיטה האחרונה לצד חוץ:

בדרכיהם אתהלך...

תלוי מי מתפלל

הר"ר אברהם אלשיך בנו של רבי שלום, היה בקי בנגלה ובנסתר, ובעל קבלה מעשית, רופא ומברך חולים והיה אומר איזה רפואה או איזה משחה לעשות, ועשה הרבה נפלאות.

מספרים, שתמיד כל זמן שרבי אברהם לא היה נמצא בבית, היו נותנים לרבי שלום בנו להתפלל על החולים. פעם אחת באו אצלו להתפלל על חולה אחד, ולא היה ר' אברהם בבית. נתנו לרבי שלום בנו, להתפלל על החולה. התפלל עליו ואמר להם, שיעשו לו רפואה פלוגנית והוא יחלים. הלכו ועשו לחולה את הרפואה ולא החלים. חזרו ובאו אצל ר' אברהם, ברך את החולה, ואמר להם שילכו ויעשו לו את אותה הרפואה, שאמר בנו רבי שלום. אמרו לו, כבר אמר לנו בנך ר' שלום. אמר להם עתה אברהם אומר לכם. הלכו ועשו לו הרפואה ההיא והועילה.

(מעשיהם של צדיקים עמי ט')

לרפואת ולזוג הגון הרה"ג יחיאל בן יוסף גרפי בשכחע"י

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: e0504150896@gmail.com